

Göstergebilime İlişkin Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi Evaluation of Postgraduate Thesis Related to Semiotic

Songül MOLLAOĞLU¹

¹Dr. Öğretim Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Sivas, Türkiye

Songul.mollaoglu@cumhuriyet.edu.tr; ORCID: 0000-0002-3519-8702

Geliş Tarihi: 02.03.2023

Kabul Tarihi: 20.03.2023

ÖZ

Anlam üretmeyi inceleyen araştırma disiplinlerinden biri olan göstergebilim, günümüzün önemli kuramsal ve uygulamalı araştırma alanlarına sahiptir. Bu çalışmanın amacı göstergebilimle ilgili yapılan tezlerin bazı özellikleri yönünden incelenmesidir. Doküman analizi tekniği ile yapılan çalışmada çalışmanın evrenini Yükseköğretim Kurulu (Yöktez) merkezinde bulunan göstergebilimle ilgili yapılan tüm tezler oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçimi yapılmamış ve evrendeki tüm tezler çalışma kapsamına alınmıştır. Veriler SPSS programında (Ver:22.00) değerlendirilmiştir. Buna göre YÖK Ulusal Tez Merkezinde göstergebilimle ilişkili 1098 lisansüstü tez olduğu belirlenmiştir. Bu tezlerin %92.2'si ise 2000 yılından sonra yapılmış olup, tezlerin %75.1'i Yüksek lisans, %22.4'ü Doktora ve %2.5'i ise sanatta yeterlik tezleridir. Tezlerin % 84'ünün Sosyal Bilimler Enstitüsü, %7.5'inin Fen Bilimleri Enstitüsü, %5.4'ünün Eğitim Bilimleri Enstitüsü, %1.4'ünün Güzel Sanatlar Enstitüsü tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Göstergebilimle ilgili sırasıyla en çok İstanbul Üniversitesi, Marmara, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Ankara Üniversitesinde ve en çok güzel sanatlar, reklamcılık ve radyo-televizyon konularında göstergebilimle ilgili tezlerin üretildiği belirlenmiştir. Göstergebilim sanat eğitiminin temel konularından biri olmasına rağmen bu alanda lisansüstü çalışmalarda yeterince ele alınmamaktadır. Bu da konunun kritize edilmesi, yorumlanması ve yeni sentezlere ulaşılmasını sınırlandırmaktadır. Göstergebilimsel çalışmaların gelişimi için sanatla ilgili lisansüstü eğitim programlarında göstergebilimsel çalışmaların yaygınlaşması önemlidir. Bu nedenle göstergebilimle ilgili daha çok Doktora çalışmaları yapılması gerekir. Ayrıca, sanatla ilgili

eğitim kurumlarında göstergebilimle ilgili daha çok derse yer verilmesinin bu alanda daha çok lisansüstü çalışmaların yapılmasına zemin oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Göstergebilim, lisansüstü eğitim, lisansüstü tezler, sanat eğitimi*

ABSTRACT

Semiology which is one of the research areas that examines meaning production, has important theoretical and applied research areas today. The aim of this study is to examine the theses related to semiotics in terms of their characteristics such as the type of theses, the year they were made, the university that made the thesis, the institute, and the subject of the postgraduate thesis. This study is designed as descriptive. All theses on semiotics in the center of the Council of Higher Education (Yöktez) constitute the universe of the study. In the study, no sample selection was made and all the theses in the universe were included in the study. The data were evaluated in the SPSS program (Ver:22.00). Accordingly, it has been determined that there are 1098 postgraduate theses related to semiotics in YÖK National Thesis Center since 1985. 92.2% of these theses were made after 2000, 75.1% of these theses are Master's theses, 22.4% are PhD and 2.5% are proficiency in art. It was determined that 84% of the theses were made by the Institute of Social Sciences, 7.5% by the Institute of Science, 5.4% by the Institute of Educational Sciences, and 1.4% by the Institute of Fine Arts. It was determined that semiotic theses were produced mostly in Istanbul University, Marmara, Gazi University, Hacettepe University, Ege University and Ankara University, and mostly in fine arts, advertising and radio-television subjects. For the development of semiotic studies, it is important that semiotic studies become widespread in art-related postgraduate education programs. Therefore, more doctoral studies on semiotics are required. In addition, it is thought that giving more courses on semiotics in art-related educational institutions will form the basis for more postgraduate studies in this field.

Keywords: *Art education, graduate education, graduate theses, semiotic*

GİRİŞ

Bir anlamlandırma disiplini olarak göstergebilim, varsayımsal-tümdengelimli anlayışla anlamsal farklılıkların yaratılması ve/veya kavranılmasını amaçlamaktadır (Rifat, 2011). Göstergebilimle ilgili çalışmalar hem iletişimsel hem de anlamlandırma özellikleri ile tüm alanlarda ilgi görmektedir. Anlatı tekniğini ortaya çıkarmak, anlatı biçimlerini yorumlamak, günümüzün önemli kuramsal ve uygulamalı araştırma alanlarından biri olmuştur (Uçan, 2015).

Toplumları oluşturan bireylerin kendi aralarında iletişim kurabilmek ve anlayabilmek için başvurdukları doğal diller; tavırlar, hareketler, eylemler, çeşitli jest ve mimikler (el, kol, baş), sağır ve dilsiz alfabeti, görseller, trafik işaretleri, film, tiyatro oyunları, sinema, ses, müzik, resim gibi düzenlemeler birer dizgedir, dizgeler bütünüdür. Gerçekleşme zeminleri farklı olan bu dizgelerin, öğeleri de ağırlıklı bir şekilde, gösterge şeklinde tanımlanır.

Göstergebilim; diller, dizgeler, işaretler gibi. gösterge dizgelerini irdeleyen bilim dalıdır (Guiraud, 1994). Göstergeler, kendileri dışındaki bir şeye gönderide bulunan hareketler, etkiler veya olguları ifade eder. Kodlar, göstergelerin organize ettiği ve göstergelerin kendi aralarında nasıl bağlantılandırılabilmesine yönelik sistemlerdir. Fiske (2003), tüm oluşmuş bu kodların diğerlerine uyarlandığını, bildirildiğini veya diğerleri için de kullanılır bir zemine uyarlandığını iddia eder. Guiraud (1994) ise, anlamla alakalı her şeyin göstergebilimin çalışma ve inceleme zemininde ele alındığını ileri sürer.

Günümüz göstergebilimin referans alınan ilk isimleri Charles Sanders Peirce ve İsviçreli dilbilim uzmanı Ferdinand de Saussure' dür. Saussure göstergebilim ile ilgili görüşleri, Genel Dil Bilim Dersleri isimli kitabında göstergebilimi (semyoloji) göstergelerin sosyolojik bağlam içindeki pozisyonunu gözlemleyen bir bilim dalı şeklinde tanımlamıştır (Saussure, 1985). Dilbilimsel metodolojileri objelere uygulayan ve her şeyi dille tasarlamaya ve dil dışı fenomenleri kendi dil metaforuna evrilmesini açıklayan bir bakış açısı olarak göstergebilim, sadece dilsel göstergeleri değil aynı zamanda anlamsal bir bütün oluşturan her şeyi işleyerek araştırmaktadır. Sistemler bütünü olan dil, sadece işitimi imgesi ve harf karakterlerinden oluşmamaktadır, aynı zamanda dilsel göstergeler ve dil dışı göstergelerle birlikte ele alınmaktadır. 1960 'lı yılların ilk çeyreğinde ortaya çıkan ve tüm disiplinlere etki eden göstergebilim günümüzde de bağımsız ve çok etkin bir disiplindir. Fikir kapsamlı işlerde, şiirde, romanda, tiyatro, dans, resim, grafiksel öge, sanat pratikleri, sosyolojik deneyimler gibi alanlarda dil önemli bir unsurdur ve bu anlamda iletişim belli bir dil aracılığıyla olabilmektedir. Bir üst bilim dalı özelliği kazandığı 21. Yüzyılın başlarından itibaren giderek dünyada önemi artarak gelişme kaydeden göstergebilim çok sayıda alanda kendine yer bulan ve kullanılan bir disiplindir (Fox, 1995; Mollaoğlu, 2022; Turk, 2022). Türkiye'de ise, dil bilimci Süheyla Bayrav'ın çalışmaları ve Fransız dilbilimci Greimas'ın Fransa'daki çalışmaları ile eşzamanlı yürütülen Türkiye'deki çalışmalar göstergebilim alanına öncülük yapmıştır. Daha sonra ülkemizdeki göstergebilim çalışmaları Greimas'ın öğrencileri olan Tahsin Yücel ve Berke Vardar'la devam etmiştir. Bu çalışmalarla başlayan göstergebilim günümüzde artık başta güzel

sanatlar olmak üzere, reklamcılık, iletişim gibi çok geniş alanlarda kendine yer bulmuş ve farklı alanlarda önemli çalışmalar yapılmıştır (Kalelioğlu, 2021).

Göstergebilim sanat yapıtındaki göstergeleri okuyup anlamlandırabilmek için yani göstergebilimsel çözümlene yapmak için birçok eğitim kurumlarında görsel iletişim, semiyotik, sanat eleştirisi, imge ve yorumları, sanat yapıtı çözümlenmesi gibi farklı isimlerde anılan derslerle verilmektedir (Batu, 2014). Alanyazın çalışmaları incelendiğinde; ülkemizde göstergebilimi farklı boyutlarıyla ele alan yayınların olduğu görülmektedir. Ünal (2016) “Göstergebilimin Serüveni” adlı çalışmasında göstergebilimin dünyada ortaya çıkışı, tarihçesi, geçmişten bugüne geçirdiği aşamaları, benzer şekilde Güneş (2013), göstergebilimin tarihini ele almaktadır. Bircan çalışmalarında (Bircan 2015a, Bircan 2015b) göstergebilimin öncüleri olan Barthes ve Saussure’ ün yaklaşımlarını konu edinirken, Batu (2011, 2014, 2015) ise göstergebilim ve sanat eğitimi ilişkisini, önemini, sorunlarını irdelemektedir. Eziler Kıran ve Kıran (2011) “Yazınsal Okuma Süreçleri” adlı kitabında; çağdaş yazın sanatı ile ilgili verdiği örnekler ve metin okuma çalışmalarına yazınsal ya da yazınsal olmayan yapıtlara okuyucunun dilbilimsel ve göstergebilimsel bakışla irdelemesini amaçlamaktadır. Keser (2018) ise, sanat tarihi ve sanat eleştirisi disiplinlerinin biçimlenme süreci ile birlikte en yaygın sanat tarihi ve eleştiri metodolojilerini anlattığı “Sanat Metodolojileri” kitabında göstergebilim metodolojisine geniş yer vermektedir. Ayrıca bir çözümlene yöntemi olarak göstergebilimin sinema, afiş, fotoğraf, şiir gibi görsellerin veya faaliyetlerin analizinde kullanıldığını gösteren çok sayıda çalışma olduğu görülmektedir (Aykanat, 2013; Çağlar, 2015; Çakı, 2018; Elyıldırım, 2017; Gültekin, 2021; Öztunç, 2020).

Lisansüstü eğitim programlarında yapılan tezler bilgi aktarımını sağlayan önemli bilimsel çalışmalardır. Tezler ilgili bilim dallarına yönelik bilginin üretildiği ve yayıldığı kanıtlayan bilimsel araştırma raporları olarak, belli bir metodoloji, kavram ve kurama göre ele alınır, bilimsel bir jüri önünde elde edilen sonuçları tartışılır. Savunulan tez geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış akademik çalışmalar olarak alana katkı sunar. Yüksek lisans ve doktora tezi olmak üzere iki farklı düzeyde yapılan tezlerin bilime yenilik getirmesi, yeni bir bilimsel yöntemi geliştirmesi ve bilimsel yöntemin yeni bir alana uygulanması gibi nitelikler taşıması beklenmektedir (Erkul ve Kanten, 2019; Trevor, 2018).

Üniversitelerde bilgi üretim ve iletim araçlarından biri olan lisansüstü tezler, öğrencinin alana yenilik katmasının yanında tez konusunu detaylı ve derinlemesine bir anlayışla sorgulama, kritize etme ve yorumlama, yeni sentezlere ulaşmasını sağlar. Aynı zamanda elde edilen sonuçlar alanın gelişmesini ve yeni çalışmaların yapılmasına yol açacak geniş veri

ortamının oluşmasına yol açar. Lisansüstü eğitim sürecinde yapılan tez çalışmaları, özgün görüşlere ve yaratıcı fikirlere de evrilebilmektedir. İmgelem yüklü metinlerin taşıdığı gösterge ve başka imgelere ve olgulara yaptığı göndermelerin tarihsel, toplumsal ve metinsel bağıntılarını ele alan göstergebilimin lisansüstü eğitim düzeyinde yeteri kadar ders sayısı, süresi ve içerikte ele alınarak göstergebilim metodolojisi konulu tezlerin yapılması eğitim alan kişilerde kritik düşünme, sorgulama, anlamlandırma, analiz ve sentez yeteneğini güçlendirmekle birlikte, üretilen bilginin alana yansımaları ve alanı beslemesini sağlar. Yanı sıra, incelenen olgu, durum ve/veya olayın içinde yaşanan toplumla, kültürle, dünya ile ilişkisi ve bağıntısını ortaya çıkararak, yordamaları güçlendirir (Keser, 2018; Tuncer, 2020).

Bu bilgiler ışığında göstergebilimle ilgili çalışmaların sanat eğitimi veren eğitimsel kurumlarda lisansüstü tezlerle desteklenmesi göstergebilim metodolojisinin kullanımının artmasını ve alanda göstergebilimin gelişmesini sağlayacak önemli bir etmen olarak görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, göstergebilim konusunda yapılan lisansüstü tezlerin bazı özellikleri (türü, yapıldığı yıl, tezi yapan üniversite, enstitü, lisansüstü tez konusu) yönünden değerlendirmektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezler, hangi yıllarda yapılmıştır?
2. Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin türleri nedir?
3. Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezler hangi enstitüler kapsamında yapılmıştır?
4. Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezler hangi üniversiteler tarafından yapılmıştır?
5. Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin konu dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniğinden yararlanılarak yapılan çalışmada göstergebilim konusunda yapılan lisansüstü tezler farklı değişkenlere göre değerlendirilmiştir. Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde bulunan dokümanlar incelenmiştir. Doküman analizi, bir problem durumu üzerine belirli bir zaman aralığında üretilen dokümanların veya bu problem durumu ile ilgili birçok kaynak tarafından ve farklı zamanlarda üretilmiş dokümanların belli bir zaman dilimine dayalı analizidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 187).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini YÖKTEZ (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>) web sitesinde bulunan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. YÖK Ulusal Tez Merkezi web sayfasına girilerek “ göstergebilim” anahtar kelimesi ile detaylı tarama yapılmış ve göstergebilimle ilişkili 1985 yılından 2022 yılına değin 1098 lisansüstü tez olduğu belirlenmiştir. Doküman taramasında YÖKTEZ sitesinde 1985 yılı itibariyle tezlerin yüklendiği ve böylece 1985 yılından çalışmanın verilerinin toplandığı tarihe kadar toplam 1098 adet lisansüstü tezin olduğu saptanmıştır. Böylece bu çalışmanın evrenini göstergebilimle ilgili yapılan 1098 lisansüstü tez oluşturmuştur. Bu çalışmada örneklem seçimine gidilmeden evrende yer alan tüm tezler araştırmaya alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmanın verileri Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde bulunan dökümanlar incelenerek elde edilmiştir. Veriler, internet ortamında YÖKTEZ web sitesine (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>) girilerek elde edilmiştir. Göstergebilim konusunda yapılan 1098 lisansüstü tezlerin türü, yapıldığı yıl, tezi yapan üniversite, enstitü, lisansüstü tez konusu gibi özellikleri hakkında veriler elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Yöktez Merkezinde bulunan lisansüstü tezlerin türü, yapıldığı yıl, tezi yapan üniversite, enstitü, lisansüstü tez konusu gibi özellikleri tek, tek bilgisayarda SPSS programına (ver:22.0) yüklenmiş ve bu program kullanılarak değişkenlerin sayı ve yüzdelik hesaplamaları yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular, araştırmanın alt amaçlarına göre verilmiştir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi Yükseköğretim Kurulu internet sitesine (YÖKTEZ) göstergebilimle ilgili toplam 1098 tez yüklenmiştir. Buna göre, bu tezlerin % 7.8’i (86 tez) 2000 yılı ve öncesi, %21.9’u (241 tez) 2001-2010 yılları arasında, %61.3’ü (673 tez) 2011-2020 yılları arasında, %8.9’u ise (98 tez) ise 2021 yılı ve sonrasında yapılmıştır.

Tablo 1.Göstergebilimle İlgili Yapılan Tezlerin Yapıldığı Yıla Göre Dağılımı

Yıl	f	%
≤2000	86	7.8
2001-2010	241	21.9
2011-2020	673	61.3
≥2021	98	8.9
TOPLAM	1098	100.0

“Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin türleri nedir?” sorusunun cevabı Tablo 2’de verilmiştir. YÖKTEZ sitesinde bulunan veri tabanından göstergebilimle ilgili yapılan tezler Doktora, Yüksek lisans ve Sanatta yeterlik olarak ayrıştırılmış, frekansları ve yüzdeleri hesapları verilmiştir. Göstergebilimle ilgili yapılan tezlerin türüne göre dağılımı incelendiğinde, tezlerin %75.1’i (825 tez) Yüksek lisans, %22.4’ü (247 tez) Doktora ve %2.5’i (26 tez) ise Sanatta Yeterlik tezi olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Göstergebilimle İlgili Yapılan Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Tez Türü	f	%
Doktora Tezleri	247	22.4
Yüksek lisans Tezleri	825	75.1
Sanatta Yeterlik Tezleri	26	2.5
Toplam	1098	100.0

Çalışmanın “Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezler hangi enstitüler kapsamında yapılmıştır?” sorusunun cevabı ise Tablo 3’de verilmiştir. Bu soru doğrultusunda, YÖKTEZ web sitesinde tezin hangi enstitüler tarafından yapıldığı tek, tek incelenmiş ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Lisansüstü Program Enstitüsü ve Güvenlik Bilimleri Enstitüsü olarak sınıflandırılmıştır. Kodlanan enstitüler SPSS programına yüklenerek lisansüstü tezlerin hangi enstitüler tarafından yapıldığının dağılımı belirlenmiştir.

Göstergebilimle ilgili tezlerin % 84’ünün (84 tez) Sosyal Bilimler Enstitüsü kapsamında yer alan bölümlerde yapıldığı, %7.5’inin (82 tez) Fen Bilimleri Enstitüsü, %5.4’ünün (59 tez) Eğitim Bilimleri Enstitüsü, %1.4’ünün (16 tez) Güzel Sanatlar Enstitüsü tarafından yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Göstergibilimle İlgili Tezlerin Yapıldığı Enstitüye Göre Dağılımı

Enstitüler	f	%
Sosyal Bilimler Enstitüsü	922	84.0
Fen Bilimleri Enstitüsü	82	7.5
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	59	5.4
Güzel Sanatlar Enstitüsü	16	1.4
Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü	8	0.7
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	7	0.6
Lisansüstü Program Enstitüsü	2	0.2
Güvenlik Bilimleri Enstitüsü	2	0.2
Toplam	1098	100.0

YÖKTEZ web veri tabanında doküman analizi ile yanıt aranan diğer bir soru ise göstergibilim konusunda yapılmış lisansüstü tezler hangi üniversiteler tarafından yapılmıştır? sorusudur. Buna göre veri tabanı incelendiğinde, 103 üniversitede lisansüstü eğitim sürecinde göstergibilim konusu tez olarak ele alınmıştır. Bu üniversiteler Devlet üniversiteleri ve özel üniversiteleri kapsamaktadır. Frekans ve yüzdelerinin analizi yapılarak her bir üniversitenin bu konuyla ilgili toplam kaç tez yaptığının dağılımı bulunmuştur. Bu dağılım Tablo 4'te yer almaktadır.

Göstergibilimle ilgili yapılan tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde en çok % 7.4'ünün (82 tez) İstanbul Üniversitesi, %7'sinin (77 tez) Marmara,%6.7'sinin (74 tez) Gazi Üniversitesi, %6.5'inin (72 tez) Hacettepe Üniversitesi, %5'inin (55 tez) Ege Üniversitesi , % 3.6 sının (40 tez) Ankara Üniversitesi, %3.4'ü (37 tez) Selçuk Üniversitesi, %3.2'sinin (36 tez) Atatürk Üniversitesi, %3.2'si (35 tez) İstanbul Teknik Üniversitesi, %2.9'unun (32 tez) Dokuz Eylül Üniversitesi, %2.5'i (28 tez) Kocaeli Üniversitesi, %2.3'ünün (26 tez) Erciyes Üniversitesi, %2.3'ü (25 tez). %2.4'ü (26 tez) Yıldız Teknik Üniversitesi İstanbul Kültür Üniversitesi, %2.1'i (23 tez) Mimar Sinan Üniversitesi'nde yapıldığı görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Göstergibilimle İlgili Yapılan Tezlerin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	f	%	Üniversiteler	f	%	Üniversiteler	f	%
Ankara Üniversitesi	40	3.6	Fırat Üniversitesi	15	1.4	Kırklareli Üniversitesi	5	0.5
Ankara Yıldırım Beyazıt Ün.	2	0.2	Galatasaray Üniversitesi	3	0.3	Maltepe Üniversitesi	11	1.0
Ankara Hacı Bayram Üniversitesi	11	1.0	Gazi Üniversitesi	74	6.7	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	2	0.2
Anadolu Üniversitesi	31	2.8	Gebze Teknik Üniversitesi	1	0.1	Mardin Artuklu Üniversitesi	4	0.4
Altınbaş Üniversitesi	2	0.2	Giresun Üniversitesi	3	0.3	Marmara Üniversitesi	77	7.0
Akdeniz Üniversitesi	31	2.8	Gümüşhane Üniversitesi	2	0.2	Mersin Üniversitesi	7	0.7
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	0.3	Hacettepe Üniversitesi	72	6.5	Mimar Sinan Ün.	23	2.1
Adnan Menderes Ün.	2	0.2	Haliç Üniversitesi	3	0.3	Munzur Üniversitesi	1	0.1

Abdullah Gül Üniversitesi	1	0.1	Harran Üniversitesi	1	0.1	Mustafa Kemal Üniversitesi	3	0.3
Ardahan Üniversitesi	1	0.1	Hatay Mustafa Kemal Ün.	1	0.1	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	0.2
Atatürk Üniversitesi	36	3.2	Işık Üniversitesi	9	0.8	Muğla Üniversitesi	2	0.2
Atılım Üniversitesi	2	0.2	İlhan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	5	0.5	Necmettin Erbakan Üniversitesi	4	0.4
Bahçeşehir Üniversitesi	7	0.7	İnönü Üniversitesi	7	0.7	Nişantaşı Üniversitesi	1	0.1
Bartın Üniversitesi	1	0.1	İstanbul Arel Üniversitesi	22	2.0	Ondokuz Mayıs üniversitesi	14	1.3
Batman Üniversitesi	4	0.4	İstanbul Aydın Üniversitesi	14	1.3	Ordu Üniversitesi	5	0.5
Başkent Üniversitesi	6	0.6	İstanbul Bilgi Üniversitesi	4	0.4	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	4	0.4
Beykent Üniversitesi	6	0.6	İstanbul Kültür Üniversitesi	25	2.3	Pamukkale Üniversitesi	8	0.8
Boğaziçi Üniversitesi	3	0.3	İstanbul Medipol Üniversitesi	1	0.1	Polis Akademisi	1	0.1
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	0.1	İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi	1	0.1	Sakarya Üniversitesi	6	0.6
Bursa Uludağ Üniversitesi	1	0.1	İstanbul Teknik Üniversitesi	35	3.2	Selçuk Üniversitesi	37	3.4
Celal Bayar Üniversitesi	2	0.2	İstanbul Ticaret Üniversitesi	11	1.0	Süleyman Demirel Üniversitesi	12	1.1
Cumhuriyet Üniversitesi	2	0.2	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	4	0.4	Trakya Üniversitesi	2	0.2
Çanakkale onsekiz Mart Üniversitesi	6	0.6	İstanbul Üniversitesi	82	7.4	Uludağ Üniversitesi	1	0.1
Çankaya Üniversitesi	3	0.3	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	1	0.1	Üsküdar Üniversitesi	3	0.3
Çankırı Karatekin Ün.	1	0.1	İzmir Ekonomi Ün.	3	0.3	Uşak Üniversitesi	3	0.3
Çukurova Üniversitesi	7	0.7	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	1	0.1	Yalova Üniversitesi	5	0.5
Dicle Üniversitesi	1	0.1	Kadir Has Üniversitesi	4	0.4	Yaşar Üniversitesi	13	1.2
Dokuz Eylül Üniversitesi	32	2.9	Karabük Üniversitesi	3	0.3	Yeditepe Üniversitesi	17	1.5
Doğuş Üniversitesi	3	0.3	Karadeniz Teknik Ün.	8	0.7	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	4	0.4
Dumlupınar Üniversitesi	2	0.3	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1	0.1	Yıldız Teknik Ün.	26	2.4
Ege Üniversitesi	55	5.0	Kastamonu Üniversitesi	2	0.2	Zirve Üniversitesi	1	0.1
Erciyes Üniversitesi	26	2.3	Kocaeli Üniversitesi	28	2.5	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2	0.2
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	0.1	KTO Karatay Üniversitesi	1	0.1			
Eskişehir Teknik Ün.	2	0.2	Kütahya Dumlupınar Ün.	2	0.2			
Fatih Üniversitesi	1	0.1	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	8	0.7			

Araştırmanın son sorusu göstergebilim başlığı altında yapılmış ve göstergebilim kapsamında yer alan hangi konularda tezlerin yapıldığını sorgulayan “Göstergebilim konusunda yapılmış lisansüstü tezlerin konu dağılımı nasıldır?” sorusudur. Bu sorunun cevabı da benzer şekilde YÖKTEZ web sayfasında taranarak, göstergebilim kapsamındaki alt konular kod verilmiştir ve daha sonra SPSS’e yüklenerek analizi yapılmıştır.

Tablo 5’de göstergebilimle ilgili tezlerin yapıldığı konulara göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre yapılan tezlerin %16.5’inin (181 tez) konusu güzel sanatlarla ilgiliyken, %11’i (121

tez) reklamcılık, %8.5'i (94 tez) radyo-televizyon, %7.1'i halkla ilişkiler, %7.1'i sahne ve görüntü sanatları, %5.9'u (65 tez) gazetecilik, %5.3'ü (58 tez) mimarlık, %5.1'i iletişim bilimleri, %4.8'i eğitim- öğretim, % 4'ü (44 tez) dilbilim ve %2.6'sı (29 tez) Fransız dili ve edebiyatı gibi konularla ilgilidir.

Tablo 5. Göstergebilimle ilgili Tezlerin Yapıldığı Konular

Konular	f	%	Konular	f	%
Güzel Sanatlar	181	16.5	Siyasal Bilimler	7	0.7
Reklamcılık	121	11.0	Şehircilik ve Bölge Planlama	6	0.6
Radyo-Televizyon	94	8.5	Giyim Endüstrisi	6	0.6
Sahne ve Görüntü Sanatları	78	7.1	Endüstri/ Endüstri Mühendisliği	6	0.6
Halkla İlişkiler	78	7.1	Antropoloji	5	0.5
Gazetecilik	65	5.9	İşletme	5	0.5
Mimarlık	58	5.3	Müzik	5	0.5
İletişim Bilimleri	56	5.1	Turizm	5	0.5
Eğitim ve Öğretim	53	4.8	Psikoloji	3	0.3
Dilbilim	44	4.0	El Sanatları	3	0.3
Fransız Dili ve Edebiyatı	29	2.6	Tarih	2	0.2
Türk Dili ve Edebiyatı	26	2.4	Peyzaj Mimarlığı	2	0.2
Sosyoloji	27	2.4	Bilim ve Teknoloji	2	0.2
Batı Dilleri	19	1.7	Arkeoloji	1	0.1
Alman Dili ve Edebiyatı	19	1.7	Bale ve Dans	1	0.1
Felsefe	12	1.1	Bilgi ve Belge Yönetimi	1	0.1
İç Mimari	12	1.1	Halk Sağlığı	1	0.1
İngiliz Dili ve Edebiyatı	12	1.1	Ekonomi	1	0.1
Din	10	0.9	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	1	0.1
Amerikan Dili ve Edebiyatı	8	0.8	Kamu Yönetimi	1	0.1
Endüstri Ürünleri Tasarımı	8	0.8	Matematik	1	0.1
Halk Bilimi	7	0.7	Spor	1	0.1
Mütercim	7	0.7	Türk İnkılap Tarihi	1	0.1
Sanat Tarihi	7	0.7			

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada YÖK Tez Merkezinde bulunan göstergebilimle ilgili lisansüstü tezler; tezin yapıldığı yıl, tez türü, tezin yapıldığı enstitü, tezin yapıldığı üniversite ve tez konusu gibi özellikler yönünden incelenmiştir. Buna göre YÖK Ulusal Tez Merkezinde göstergebilimle ilişkili 1985 yılından bugüne değin 1098 lisansüstü tez olduğu belirlenmiştir. Göstergebilimle ilgili ilk tez 1985 yılında Fransız Dili ve Edebiyatı konusunda yapılan bir yüksek lisans tezidir. 1989 yılında sahne ve görüntü sanatları, güzel sanatlar ve dilbilim alanında yapılmış ilk Doktora tezlerinin olduğu görülmektedir. Geçmişten günümüze doğru tezlerin giderek arttığı 2000 yılı ve öncesinde tez sayısı sadece 86 iken 2010 yılında 327'ye, 2020 yılında 1000'e çıktığı ve günümüze değin 1098 tez sayısına ulaştığı belirlenmiştir.

Göstergebilimle ilgili yapılan tezlerin sayısının giderek artması olumlu olmakla birlikte özellikle ülkemizde göstergebilimsel bilgi ve uygulamaların yaygınlaşmasına gereksinim

duyulduğu bu nedenle daha çok lisansüstü tez ve çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir. Göstergeler iletişimin gerçekleşebilmesinde kişilerarası iletişim sürecinde en temel ve önemli unsurlardan biridir. Bilginin hızla yayıldığı günümüzde göstergeler iletişim sürecinin gerçekleşmesinin yanında göstergebilimsel çözümlerle anlamlandırma, anlamsal bütünlüğü sağlama konusunda da yol göstericilerdir. Araştırmacılar için göstergebilim mimarlık, iletişim ve güzel sanatlar alanlarında çok başvurulan önemli bir bilimsel yöntemdir (Machado ve Romanini, 2012; Mollaoğlu, 2022). Bu nedenle bu yöntemin başta sanat yapıtı çözümlerinde olmak üzere ilgili alanlarda kullanımını arttırmak için öğretim programlarında göstergebilimle ilgili derslerin, konuların gözden geçirilmesi ve lisansüstü eğitimde yapılan tezlerle bu alanın gelişmesi ve ilerlemesini sağlayacak yaklaşımlarda bulunulması önemlidir.

Göstergebilimle ilgili Türkiye’de yapılan tezlerin $\frac{3}{4}$ ’ünün yüksek lisans tezi geri kalan $\frac{1}{4}$ ’ünün ise Doktora ve sanatta yeterlik alanında yapıldığı bu çalışmada belirlenen diğer bir sonuçtur. Lisansüstü eğitimin akademik katkılarının yanında ülkelerin politik, sosyokültürel ve ekonomilerinin gelişmesi ve ilerlemesinde de önemli katkıları bulunmaktadır (Ertem, 2020). Bilgi üretebilen, üretilen bilgiyi kullanabilen, eleştirel ve üretken bir düşünce yapısına sahip nitelikli insan gücü yetiştirme temel amacı olan lisansüstü eğitimin en önemli çıktılarında biri lisansüstü eğitim sürecinde üretilen tezlerdir (Karaman ve Bakırcı, 2010). Tezler elbette ki ilgili alandaki bakış açısı ve çalışmada ele alınan metodolojik eğilimleri de yansıtmaktadır. Bu çalışmada da daha çok göstergebilimsel konuların yüksek lisans düzeyinde yapılan tezlerle ele alındığı Doktora düzeyinde yapılan tezlerin göstergebilimle ilgili yapılan tezlerin dörtte birinden bile az olduğu belirlenmiştir. Doktora eğitimi öğrencinin bağımsız araştırma yapma yetisi dışında öğrencinin, bilimsel olayları derin, geniş bakış açısı ile sorgulama, kritize etme ve yorum yapma, analiz yaparak yeni sentezlere ulaşmak üzere etkili ve nitelikli yeteneği edinmesini sağlamayı amaçlar (Erdem, 2007; Karakütük, Özdemir, 2011). Bu nedendir ki doktora tezleri önemlidir ve doktora tezleri, lisans eğitiminden sonra yüksek lisans eğitimi ve yüksek lisans tez aşaması başarıyla tamamlanmış bir eğitim süreci sonrasında, doktora eğitimiyle yetiştirilen bilim insanları tarafından orijinal çalışma sonuçlarını ortaya çıkarmaya dayalıdır. Bu bağlamda göstergebilim ile ilgili doktora tezlerinin daha çok yapılması bu alanın gelişmesi ve yaygınlaşmasını sağlayacaktır.

Göstergebilimle ilgili yapılan tezlerin büyük çoğunluğu Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yapılırken, sadece %1.4’ü Güzel Sanatlar Enstitüsü tarafından yapılmıştır. Üniversitelerin lisansüstü eğitimlerinin yürütüldüğü birimler enstitülerdir. Enstitüler, konu

alanı olarak birbirine yakın ve benzer anabilim dalları gruplandırılarak fen, sosyal, sağlık, eğitim bilimleri enstitüleri gibi bilimsel alanlarına göre isimlendirilirler. Birer yükseköğretim kurumu olan enstitülerde lisansüstü bilimsel araştırma ve uygulamalar yapılmakta, ilgili alanlara uzman, bilim insanları yetiştirilmektedir (Karakütük, 2002). Bu enstitülerden biri olan ve göstergebilimle ilgili en çok lisansüstü tezlerin yapıldığı enstitü olan sosyal bilimler enstitülerinde siyasal, iktisat, eğitim, edebiyat gibi sosyal bilimlerle ilgili fakültelerin anabilim dallarının yanında, birçok üniversitede güzel sanatlar fakültelerinin anabilim dalları da lisansüstü eğitim faaliyetlerini bu enstitü kapsamında sürdürmektedir.

Eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin lisansüstü eğitimleri ise Eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde yürütülmektedir. Sayıları az olmakla birlikte bazı üniversitelerde ise güzel sanatlarla ilgili anabilim dallarının lisansüstü eğitimleri güzel sanatlar enstitüleri tarafından yürütülmektedir. Tezlerin konuları irdelendiğinde çoğunun sosyal bilimlerle ilgili güzel sanatlar, reklamcılık, radyo-televizyon, halkla ilişkiler, sahne - görüntü sanatları, gazetecilik ve dilbilim; ikinci sırada ise fen bilimleri ile ilgili mimarlık alanları ile ilgili konular ele alınmıştır.

Göstergebilimle ilgili sırasıyla en çok İstanbul Üniversitesi, Marmara, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi gibi altyapısı gelişmiş üniversitelerde tez çalışmaları yapıldığı görülmektedir. Özel üniversite ve Anadolu üniversitelerinde oldukça az sayıda tez çalışmasının yapıldığı belirlenmiştir. Başta İstanbul ve Ankara olmak üzere büyük kentlerdeki üniversitelerde göstergebilim tezlerinin daha çok yapılmış olması bu üniversitelerde konunun lisansüstü ders olarak verilmesi, dersi veren ve tez yürütücülüğünü yapabilen eğitim kadrosunun olması ile ilişkili olabilir. Bu sonuç göz önünde bulundurulduğunda, göstergebilim derslerinin öncelikle lisansüstü eğitimlerde yer alması ve dersi verebilecek donanımdaki öğretim elemanlarının yetiştirilmesi bu alanın gelişimine katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, göstergebilimle ilgili yapılan lisansüstü tezlerin bazı özelliklerinin incelendiği bu çalışmada; tezlerin 2000'li yıllardan sonra arttığı, yapılan tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu, Doktora tezlerinin çok az olduğu, tezlerin en çok sosyal bilimler enstitüsü tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca göstergebilimle ilgili yapılan tezlerin çoğunun İstanbul ve Ankara'daki devlet üniversitelerinde yapıldığı ve en çok sırasıyla güzel sanatlar, reklamcılık ve radyo-televizyon konularında göstergebilimle ilgili tezler üretildiği ortaya konmuştur.

Araştırmanın sonucundan hareketle aşağıdaki önerilerde bulunmaktadır:

- Göstergebilimle ilgili çalışmaların yaygınlaştırılması,
- Göstergebilim alanının gelişimi için ilgili lisansüstü programlarda göstergebilim derslerinin okutulması,
- Göstergebilim alanında ders verebilecek öğretim elemanlarının yetiştirilmesi,
- Başta Doktora tezleri olmak üzere lisansüstü tezlerle bu disiplinle ilgili dünya literatürüne orijinal çalışmalarla katkı sunulması önerilmektedir.
- Ayrıca, bu çalışmada da görüldüğü gibi pek çok disiplini ilgilendirdiği için bütünlük lisansüstü eğitim programları açarak göstergebilim alanında nitelikli elemanlar yetiştirilmeli ve tezler üretilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aykanat, T. (2013). Bir şiiri göstergebilimsel açıdan okumak ya da şeyhî'nin bir gazelinin semiotik analizi. *International Journal of Social Science*, 6(3), 991-1008.
- Batı, U. (2005). Bir anlam yaratma süreci ve ideolojik yapı olarak reklamların göstergebilim bir bakış açısıyla çözümlenmesi. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(2), 175-190.
- Batu B. (2014). Sanat yapıtı eleştirisinde karşılaşılan sıkıntılar ve göstergebilimsel çözümleme yöntemi. *SDÜ-Arte-Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*, 7(13), 114-128.
- Batu, B. (2011). *Sanat eğitimi alanında yapıt incelemelerinde bir yöntem olarak görsel gösterge çözümlemesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Batu, B. (2015). Geleceğin sanat eğitiminde göstergebilim yeri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 48(2), 123-140.
- Bircan, U. (2015). Saussure'de dil, dilbilim ve göstergebilim. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 13(25), 43-66.
- Bircan, U. (2015). Roland Barthes ve Göstergebilim. *S Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 13(26), 17-41.
- Çağlar, B. (2015). Vladimir Propp'un masal anlatısı perspektifinden "Interstellar" filminin incelenmesi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 24, 31-55.

- Çakı, C. (2018). Roland Barthes'ın göstergebilimsel çözümlemesi ile Nazi propagandasında engelliler. *Süleyman Demirel Üniversitesi İfade*, 1(2), 66-91.
- Elyıldırım, S. (2017). Keloğlan masallarında geleneğin yansımaları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(7), 176 – 201.
- Erdem, A.R. (2007). Öğretim üyesinin bilim insanı yetiştirme sorumluluğu ve bu sorumluluğun gerektirdiği mesleki etik. *Akademik Dizayn Dergisi*, 1(2), 77-81.
- Ertem, H.Y. (2020). Lisansüstü eğitimde yapı ve süreç: Araştırma üniversitelerinde örgüt iklimi ve lisansüstü deneyimler. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 464-483.
- Eziler Kıran A., Kıran, Z. (2011). *Yazınsal okuma süreçleri (dilbilim, göstergebilim ve yazınbilim yöntemleriyle) (2.Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Fiske, J. (2003). *İletişim çalışmalarına giriş* (S. İrvan, Çeviri.). Ankara, Türkiye: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Fox, A. (1995). *Linguistic reconstruotion: an introduction to theory and method (3.rd ed)*. Oxford, United States: Oxford University Press.
- Guiraud, P. (1994). *Göstergebilim* (M. Yalçın, Çeviri). Ankara, Türkiye: İmge.
- Gültekin, G. (2021).Umudun öteki yüzü” filminin göstergebilimsel çözümlemesi bağlamında mültecilik. *Aksaray İletişim Dergisi*, 3(1),62-85.
- Güneş, A. (2013). Göstergebilim tarihi. *NWSA-Humanities*, 8, (4), 332-348
- Erkul, H & Kantan, P. (2019). Metodolojik açıdan lisansüstü bitirme tezleri üzerine nitel bir araştırma. *Management and Political Sciences Review*, 1(1), 11 -37.
- Kalelioğlu, M. (2021). Göstergebilim kuramının genel bir değerlendirmesi, Türkiye’deki yeri ve önemi. *Söylem Filoloji Dergisi*, 6(1), 189-200
- Karakütük, K., ve Özdemir, Y. (2011). Bilim insanı yetiştirme projesi (BİYEP) ve öğretim üyesi yetiştirme programının (ÖYP) değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 26-38.
- Karaman, S., ve Bakırcı, F. (2010). Türkiye’de lisansüstü eğitim: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, II, 94-114.
- Keser, N. (2006). *Tek parti döneminde türk resim sanatının ideolojik üretimi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Keser, N. (2018). *Sanat metodolojileri* (1. Baskı). Ankara, Türkiye: Ütopya Yayınevi.
- Machado, I. & Romanini, V. (2012). Semiotics of communications: From semiosis of nature to culture. *Biosemiotics*, 5, 47-60.
- Mollaoğlu, S. (2022). *Lisansüstü öğrencilerinin günümüz sanat pratiklerini göstergebilimsel çözümlenmeye yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Oswald, L. (2011). *Marketing semiotics: signs, strategies and brand value*. New York: Oxford University Press.
- Öztunç, E. (2020). Kız kardeşler film afişinin göstergebilim yöntemiyle incelenmesi. *Elektronik Cumhuriyet İletişim Dergisi*, 2(2), 69 – 81.
- Rifat, M. (2011). *Homo semioticus ve genel göstergebilim sorunları*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Saussure, F. D. (1998). *Genel dilbilim dersleri* (B. Vardar, Çev). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Trevor, D. (2018). How to do a postgraduate research project and write a minor thesis. *Archives of Disease in Childhood*, 103(9), 820-827.
- Tuncer, E.S. (2020). Göstergebilimin çözümlenme modelleri ışığında reklam anlatıları. *Atatürk İletişim Dergisi*, 20, 73- 102.
- Türk, G. D. (2022). Semiotic analysis of brand personalities in social media according to Jung's archetypal brand personality model. *Business & Management Studies: An International Journal*, 10(1), 280–309.
- Uçan, H. (2015). *Yazınsal eleştiri ve göstergebilim: kuram-uygulama, çözümlenme örnekçeleri* (2.Baskı). İstanbul: İz Yayıncılık.
- Ünal, M.F. (2016). Göstergebilimin serüveni. *Mütefekkir*, 3(6), 379-398
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED SUMMARY

Theses made in graduate education, which are education programs that train high-level expertise after undergraduate education, are important in raising scientists who have a higher level of knowledge and efficiency than undergraduate education as the products of an in-depth study. It includes graduate education, master's and doctorate, proficiency in art and the necessary education process, scientific studies and practical practices that enable specialization. Thesis studies made during the graduate education process can evolve into original views and creative ideas. In this context, some features of graduate theses on semiotics are examined in this study.

Aim of this study is to evaluate the postgraduate theses on semiotics in terms of their characteristics such as type, year, university, institute, postgraduate thesis topic.

In this study, postgraduate theses on semiotics using qualitative research method were evaluated according to different variables. In the study, in which the document analysis technique was used, the documents in the Higher Education Council Thesis Center were examined. The universe of the research consists of all the theses related to semiotics in the Thesis Center of the Council of Higher Education (YÖK). In the study, 1098 theses in the YÖK National Thesis Center were included in the research without using the sampling method. In the collection of data, a detailed search was made with the keyword "semiotics" by entering the web page of YÖK National Thesis Center and it was determined that there were 1098 graduate theses related to semiotics from 1985 to 2022. Data were obtained on the type of 1098 postgraduate theses on semiotics, the year they were made, the university that made the thesis, the institute, and the subject of the postgraduate thesis. The graduate thesis were loaded into the SPSS program on a single computer, and the number and percentage calculations of the variables were obtained using this program.

Below are the findings of some features of all the theses related to semiotics in the YÖK National Thesis Center. Total of 1098 theses on semiotics have been uploaded to the website of the Council of Higher Education (YÖKTEZ). Accordingly, 7.8% (86 theses) of these theses were between the years 2000 and before, 21.9% (241 theses) between 2001-2010, 61.3% (673 theses) between 2011-2020, 8.9% (98 theses) were made in 2021 and later. Considering the distribution of semiotics by level, it was determined that 75.1% (825 theses) were Master's, 22.4% (247 theses) were Doctorate, and 2.5% (26 theses) were Proficiency in Art. Of the theses related to semiotics, 84% (84 theses) were made in the departments within the scope of the

Social Sciences Institute, 7.5% (82 theses) were made by the Institute of Science, 5.4% (59 theses) were made by the Institute of Educational Sciences, and 1.4% (16 thesis) was made by the Fine Arts Institute. When the distribution of the theses on semiotics according to the universities is examined, the most 7.4% (82 theses) are Istanbul University, 7% (77 theses) Marmara, 6.7% (74 theses) Gazi University, 6.5% (72 theses) Hacettepe University, 5% (55 theses) Ege University, 3.6% (40 theses) Ankara University, 3.4% (37 theses) Selçuk University, 3.2% (36 theses) Atatürk University, 3.2%' (35 theses) Istanbul Technical University, 2.9% (32 theses) Dokuz Eylül University, 2.5% (28 theses) Kocaeli University, 2.3% (26 theses) Erciyes University, 2.3% (25 theses)). It is seen that 2.4% (26 theses) were made at Yıldız Technical University, Istanbul Kültür University, and 2.1% (23 theses) were made at Mimar Sinan University. 16.5% of theses were about fine arts, 11% (121 theses) were advertising, 8.5% (94 theses) were radio-television, 7.1% were public relations, 7.1% were performing and visual arts, 5.9% (65 theses) journalism, 5.3% (58 theses) architecture, 5.1% communication sciences, 4.8% education-training, 4% (44 theses) linguistics and 2.6% (29 theses) are related to subjects such as French language and literature.

Although it is positive that the number of theses on semiotics is increasing, it is thought that there is a need for the spread of semiotic knowledge and applications especially in our country, so more postgraduate theses and studies should be done. Indicators are one of the most basic and important elements in the process of interpersonal communication in the realization of communication. In today's world where information is spreading rapidly, besides the realization of the communication process, signs are also guiding in terms of making sense with semiotic analysis and providing semantic integrity. For researchers, semiotics is an important scientific method that is widely used in the fields of architecture, communication and fine arts. For this reason, in order to increase the use of this method in related fields, especially in the analysis of artworks, it is important to review the courses and subjects related to semiotics in curricula and to make approaches that will ensure the development and progress of this field with theses made in graduate education. In this study, some features of postgraduate theses on semiotics were examined; It has been determined that the theses have increased after the 2000s, the majority of the theses are master's thesis, the doctorate theses are very few, and the theses are mostly made by the social sciences institute. In addition, it has been revealed that most of the theses on semiotics were made at state universities in Istanbul and Ankara, and theses on semiotics were produced in the fields of fine arts, advertising and radio-television, respectively. In line with these results; For the dissemination of studies on semiotics and the

development of this field, it should be recommended to teach semiotics courses in related graduate programs, to train lecturers who can teach in this field, to contribute to the literature of our country and the world with original studies on semiotics, especially with doctoral theses. In addition, as it is seen in this study, since it concerns many disciplines, integrated graduate education programs should be opened, qualified personnel in the field of semiotics should be trained and theses should be produced.